

ภาคผนวก ก

มาตรฐานการให้การดูแลแก่ผู้ป่วยเบาหวาน

(Standards of Medical Care for Patients with Diabetes Mellitus)

(ดัดแปลงจาก The standard guideline of the American Diabetes Association, 2002)

1. การวินิจฉัยโรค (Medical diagnosis)

1.1 ประเมินจากระดับน้ำตาลในพลาสมาขณะอดอาหาร (Fasting plasma glucose, FPG) ซึ่งสมาคมโรคเบาหวานแห่งสหรัฐอเมริกา (The American Diabetics Association, ADA) ปี ค.ศ. 1999 (Steil, 1999) และ ปี ค.ศ. 2002 ได้วินิจฉัยระดับของ ระดับน้ำตาลในพลาสมาขณะอดอาหาร ที่เข้าเกณฑ์ของโรคเบาหวานไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์ในการประเมินผู้ป่วยเบาหวานจากระดับของ น้ำตาลในพลาสมาขณะอดอาหาร

ระดับน้ำตาลในพลาสมา (mg/dl)		
ปกติ	Intermediate Fasting Glucose	Diabetes Mellitus (DM)
<p>◆ $90 \leq \text{FPG} = \text{IFG} \leq 110$</p> <p>หรือ</p> <p>◆ $\text{IGT} = 2 \text{ hr. PG} < 140$</p>	<p>◆ $110 < \text{FPG} = \text{IFG} < 126$</p> <p>หรือ</p> <p>◆ $140 \leq \text{IGT} = 2 \text{ hr PG} < 200$</p>	<p>◆ มีอาการและอาการแสดงของ DM</p> <p>หรือ</p> <p>◆ $\text{FPG} = \text{IFG} \geq 126$</p> <p>หรือ</p> <p>◆ $\text{IGT} = 2\text{hr.PG} \geq 200$</p>

หมายเหตุ 1. FPG = Fasting Plasma Glucose

2. IFG = Impaired Fasting Glucose

3. IGT = Impaired Glucose Tolerance

4. ถ้า FPG ≥ 126 mg/dl ซ้ำ 2 ครั้ง แสดงว่าผู้ป่วยเป็นโรคเบาหวาน

1.2 ประเมินจากการตรวจวัดระดับ HbA_{1c} (Glycated Hemoglobin) ซึ่งสมาคมโรคเบาหวานแห่งสหรัฐอเมริกาประเมินว่าผู้ที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคเบาหวานจะมีระดับ HbA_{1c} มากกว่าร้อยละ 8 (ค่าปกติ อยู่ในช่วง 4 - 6%, เฉลี่ย 5 ± 0.5 %)

2. กระบวนการคัดกรองผู้ป่วย (Screening process)

2.1 ตรวจวัดระดับน้ำตาลในพลาสมาขณะอดอาหาร ในผู้ป่วยทุกคนที่มีอายุเกิน 45 ปี และตรวจซ้ำทุก 3 ปี ถ้ามีค่าปกติ

2.2 ตรวจวัดระดับน้ำตาลในพลาสมาขณะอดอาหาร ของผู้ป่วยอายุน้อยกว่า 45 ปี ที่มีประวัติเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน หรือมีอาการและอาการแสดงที่น่าสงสัยว่าจะเป็นโรคเบาหวาน ตามเกณฑ์ ดังนี้

2.2.1 มีน้ำหนักตัวเกินเกณฑ์มาตรฐาน ($BMI \geq 25 \text{ kg/m}^2$)

2.2.2 มีระดับน้ำตาลในพลาสมาขณะอดอาหาร อยู่ในเกณฑ์เสี่ยงที่จะเกิดเบาหวาน

2.2.3 ชักประวัติพบมีบุคคลในครอบครัวเป็นเบาหวาน

2.2.4 มีความดันโลหิตสูง (140/90 mmHg)

2.2.5 มีระดับ HDL cholesterol $\leq 35 \text{ mg/dl}$ (0.9 mmol/l) หรือ ระดับ Triglycerides $\geq 250 \text{ mg/dl}$ (2.82 mmol/l)

2.2.6 มีระดับ HbA_{1c} มากกว่าร้อยละ 7 ขึ้นไป

3. ประวัติทางการแพทย์ (Medical history)

3.1 อาการและอาการแสดงทางคลินิก

3.2 ผลทางห้องปฏิบัติการและผลการตรวจพิเศษอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยโรคเบาหวาน

3.3 ลักษณะ ชนิด ปริมาณอาหารที่ผู้ป่วยรับประทาน

3.4 รายละเอียดของการรักษาครั้งก่อน ผลการรักษา และภาวะโภชนาการของผู้ป่วย

3.5 การให้การศึกษาคำแนะนำในครั้งก่อนๆ

3.6 ประวัติการออกกำลังกาย

3.7 ความถี่ ความรุนแรง และสาเหตุของการเกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น Ketoacidosis และ Hypoglycemia

3.8 โรคอื่น ๆ ที่เป็นอยู่ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคเบาหวาน เช่น โรคผิวหนัง โรคของระบบสืบพันธุ์ โรคของระบบหัวใจและการไหลเวียนเลือด โรคของระบบทางเดินหายใจ โรคระบบทางเดินอาหาร และโรคติดเชื้อในระบบอื่น ๆ เป็นต้น

3.9 ยาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ยารักษาโรคเบาหวานที่ผู้ป่วยได้รับ ซึ่งอาจมีผลต่อระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วย

3.10 ปัจจัยเสี่ยงต่างๆที่เอื้อต่อการเกิดภาวะ Artherosclerosis เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า ความดันโลหิตสูง โรคอ้วน เป็นต้น

3.11 ประวัติการรักษาและการใช้ยาตัวอื่น เช่น การรักษาโรคระบบต่อมไร้ท่อ และขาดความอ้วน ยาคุมกำเนิด

3.12 ประวัติมีบุคคลอื่นในครอบครัวเป็นเบาหวานและโรคระบบต่อมไร้ท่ออื่นๆ การศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ป่วย

4. การตรวจร่างกาย (Physical examination)
  - 4.1 น้ำหนักและส่วนสูงเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน
  - 4.2 ความดันโลหิต
  - 4.3 ซีฟจร การหายใจ
  - 4.4 ความผิดปกติของต่อมไทรอยด์
  - 4.5 ความผิดปกติในช่องท้อง เช่น ตรวจหาตับโต
  - 4.6 ความผิดปกติของนิ้ว เล็บ และเท้า
  - 4.7 ความผิดปกติของผิวหนัง
  - 4.8 ความผิดปกติของระบบประสาท
5. การประเมินทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory evaluation)
  - 5.1 ระดับน้ำตาลในพลาสมา
  - 5.2 HbA_{1c}
  - 5.3 ระดับไขมันในเลือด เช่น HDL cholesterol Triglycerides และ LDL cholesterol
  - 5.4 ระดับ Microalbuminuria
  - 5.5 ระดับ Serum creatinine
  - 5.6 คลื่นไฟฟ้าหัวใจ (Electrocardiogram)
  - 5.7 Urinalysis (UA) สำหรับ ketone โปรตีน เป็นต้น
  - 5.8 ผลตรวจอื่นๆ
6. เป้าหมายในการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน ตามเกณฑ์ของสมาคมโรคเบาหวานแห่งสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 2002
  - 6.1 ควบคุมอัตราการเผาผลาญของร่างกายให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม
    - 6.1.1 รักษาระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยให้อยู่ในระดับปกติ หรือใกล้เคียงกับเกณฑ์ปกติ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การควบคุมน้ำตาลสำหรับผู้ป่วยเบาหวานที่ไม่ใช่สตรีมีครรภ์

	Normal	Goal	Additional action suggested
Plasma values (mg/dl)			
Average preprandial glucose	< 110	90 - 130	< 90 or > 150
Average bedtime glucose	< 120	110 - 150	< 110 or > 180
Whole blood values (mg/dl)			
Average preprandial glucose	< 100	80 - 120	< 80 or > 140
Average bedtime glucose	< 110	100 - 140	< 100 or > 160
HbA _{1c} (%)	< 6	< 7	> 8

6.1.2 รักษาระดับไขมันในเลือดให้อยู่ในระดับปกติ หรือใกล้เคียงกับเกณฑ์ปกติ เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดโรคของหลอดเลือด

ตารางที่ 3 การควบคุมระดับไขมันในเลือดสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน

	Goal	Level of evidence
LDL cholesterol	< 100 mg/dl (2.6 mmol/l)	accepted
HDL cholesterol	Men: > 45 mg/dl (1.15 mmol/l)	satisfied
	Women: > 55 mg/dl (1.4 mmol/l)	
Triglycerides	< 150 mg/dl (1.7 mmol/l)	satisfied

6.1.3 รักษาระดับความดันโลหิตให้อยู่ในระดับปกติ หรือใกล้เคียงกับเกณฑ์ปกติ เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดโรคของระบบหัวใจและหลอดเลือด

6.2 ป้องกันและรักษาภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากโรคเบาหวาน โดยควบคุมและเปลี่ยนแปลงภาวะโภชนาการ และแบบแผนการดำเนินชีวิตของผู้ป่วย เพื่อป้องกันและลดการเกิดโรคอ้วน โรคของระบบหัวใจและหลอดเลือด ความดันโลหิตสูงและโรคของระบบประสาท

6.3 ยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโดยการปรับปรุงภาวะโภชนาการ การออกกำลังกาย และกิจกรรมประจำวันต่างๆ ให้มีความเหมาะสม

7. การวางแผนการรักษา

7.1 อาหาร การเปลี่ยนแปลงชนิดและรูปแบบการรับประทานอาหารถือเป็นขั้นตอนการรักษาขั้นแรก สำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ชนิดที่ 2 อาหารเบาหวานจะช่วยในการควบคุมการเผาผลาญไขมัน และเพิ่มประสิทธิภาพของยารักษาเบาหวาน

ในแต่ละบุคคลใช้รูปแบบอาหารแตกต่างกันขึ้นกับน้ำหนักตัว (Ideal body weight, IBW) โดยมีเกณฑ์ในการคำนวณดังนี้

$$\text{Basal} = 10 \times \text{IBW (ปอนด์, lb)}$$

$$\text{Sedentary} = 13 \times \text{IBW or Basal} + 10\% \times \text{Basal}$$

$$\text{Moderate} = 15 \times \text{IBW or Basal} + 20\% \times \text{Basal}$$

$$\text{High activity} = 20 \times \text{IBW or Basal} + 40\% \times \text{Basal}$$

จำนวน calorie ในหนึ่งวัน (Daily caloric intake) ที่ได้จากอาหารควรจะทำให้น้ำหนักตัวลดลง 1 - 2 ปอนด์ ต่อสัปดาห์ โดยลดจำนวน calories ที่ได้จากอาหารลง 3500 - 7000 calories ต่อสัปดาห์ โดยมีแนวทางการรักษาดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แนวทางการรักษาผู้ป่วยเบาหวาน Type 2

Fasting Plasma Glucose Level (mg/100 ml)	อายุของผู้ป่วย (ปี)			
	20	40	60	80
ผู้ป่วยที่มีน้ำตาลสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน				
115 - 139	diet (U)	diet (U)	diet (U)	diet or nothing (NP)
140 - 199	oral agent (P) or insulin	oral agent (P) or insulin	oral agent (U)	oral agent or diet (NP)
200+	insulin (P) or oral agent	insulin (SP) or oral agent	oral agent (P) or insulin	oral agent or insulin or diet (NP)
ผู้ป่วยที่มีน้ำตาลตัวอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน				
115 - 139	insulin (P) or oral agent	oral agent (P) or insulin	oral agent (U)	oral agent or diet (NP)
140-199	insulin (U)	insulin (SP) or oral agent	oral agent (SP) or insulin	oral agent (SP) or insulin
200+	insulin (U)	insulin (SP) or oral agent	oral agent (SP) or oral agent	oral agent (SP) or oral agent

หมายเหตุ (U) = unanimous therapeutic preference
(P) = preference over alternative therapy
(SP) = slight preference over alternative therapy
(NP) = no preference among therapies

ภาคผนวก ข

มาตรฐานการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานอย่างต่อเนื่อง (ADA 2001)

1. ความถี่ในการมาพบ

- 1.1 ทุกวันหลังให้อินซูลินครั้งแรก หรือเมื่อมีการเปลี่ยนขนาดอินซูลิน
- 1.2 ทุกสัปดาห์หลังให้ยาลดน้ำตาลในเลือดชนิดรับประทานครั้งแรก หรือมีการเปลี่ยนขนาดยา
- 1.3 ผู้ป่วยที่ยังไม่ถึงเป้าหมายของการรักษา ควรพบแพทย์ทุก 3 เดือน สำหรับผู้ป่วยอื่นๆพบแพทย์ทุก 6 เดือน

2. ประวัติความเจ็บป่วย

การประเมินสูตรยาที่ใช้รักษาในแง่ความถี่ และความรุนแรงของภาวะน้ำตาลในเลือดสูงหรือต่ำ ผลจากการติดตามระดับน้ำตาลในเลือดด้วยตนเอง (self monitoring blood glucose; SMBG) การปรับเปลี่ยนยา การใช้ยาตามสั่ง การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต อาการแสดงถึงภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวาน ความเจ็บป่วยอื่นๆ ยา ปัญหาทางจิตและสังคม การสูบบุหรี่และการดื่มแอลกอฮอล์

3. การตรวจร่างกาย

ประกอบด้วยการตรวจร่างกาย การตรวจตา และการตรวจเท้าประจำปี สำหรับการตรวจทุกครั้ง que ผู้ป่วยมาพบคือ การชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต และตรวจความผิดปกติที่พบจากการตรวจร่างกายครั้งที่ผ่านมา สำหรับการตรวจเท้า จะต้องตรวจบ่อยขึ้น ถ้าผู้ป่วยมีปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดความผิดปกติที่เท้า

4. การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

- 4.1 ตรวจ HbA_{1c} ทุก 3 เดือน ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงการรักษา หรือผลการรักษาไม่ถึงเป้าหมาย และตรวจทุก 6 เดือน ในกรณีที่ทุกอย่างคงที่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
- 4.2 ระดับน้ำตาลในพลาสมาขณะอดอาหาร (FPG) ตรวจหรือไม่ก็ได้
- 4.3 แบบแผนไขมันในเลือดหลังอดอาหาร ปีละครั้ง ยกเว้นถ้ามีปัจจัยเสี่ยงน้อย
- 4.4 การตรวจ microalbumin ในปีสภาวะปีละครั้ง

5. การประเมินแผนการรักษา

ได้แก่ เป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว ยา ระดับน้ำตาลในเลือด ความถี่และความรุนแรงของภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ผลจากการติดตามระดับน้ำตาลในเลือดด้วยตนเอง ภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวาน การควบคุมความผิดปกติของไขมันในเลือด ความดันโลหิต และน้ำหนัก การควบคุมอาหาร

การออกกำลังกาย การติดตามผลการส่งต่อภาวะทางจิตและสังคม ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานและการใช้ยา ทักษะการดูแลตัวเองเบื้องต้น การอดบุหรี่ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้วัดใหญ่ปีละครั้ง การประเมินและปรับแผนการรักษา ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่

5.1 เป้าหมายในการรักษาเป็นเรื่องที่สำคัญ ผู้ป่วยควรมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจถึงความสำคัญในการลดระดับ HbA1c ให้ได้ตามเป้าหมาย เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนของหลอดเลือดขนาดเล็กได้ตาม United Kingdom Prospective Diabetes Study (UKPDS) สำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภท 2

5.2 การประเมินผลการใช้ยาโดยใช้หลักของ IESAC – เกสซ์กรมีบทบาทในการวินิจฉัยปัญหาที่เกี่ยวกับยา (Pharmaceutical diagnosis) ได้แก่ การประเมินความเหมาะสมในการเลือกสรรยาแก่ผู้ป่วยแต่ละราย ในแง่ของข้อบ่งชี้ (Indication), ประสิทธิภาพ (efficacy), ความปลอดภัย (safety), การใช้ยาตามสั่ง (adherence) และต้นทุนยาที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจฐานะของผู้ป่วย (cost) โดยมีเป้าหมายให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วย มีความสำคัญในการลดอันตรายที่อาจเกิดจากการใช้ยาผิด หรือทำให้ได้ประสิทธิภาพในการรักษา จากการใช้ยาที่เหมาะสม

5.3 ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ควรได้รับการประเมินประวัติการสูบบุหรี่ และคำแนะนำในการอดบุหรี่ เนื่องจากพบว่าผู้ป่วยที่สูบบุหรี่จะมีภาวะแทรกซ้อนของโรคหลอดเลือดหัวใจเร็วกว่า และมากกว่าผู้ป่วยที่ไม่ได้สูบบุหรี่

5.4 การดื่มแอลกอฮอล์ สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาแนะนำว่าไม่ควรเกิน 2 แก้ว/วันในผู้ชาย และ 1 แก้ว/วันในผู้หญิง เนื่องจากแอลกอฮอล์ยับยั้งกระบวนการสร้างน้ำตาลกลูโคสในตับ และทำให้น้ำตาลในเลือดต่ำ อย่างไรก็ตาม การศึกษาล่าสุด โดย Wei พบว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นโรคเบาหวานและดื่มแอลกอฮอล์ในระดับต่าง ๆ คือ ไม่ดื่มเลย, ดื่มในช่วง 0.1-5 แก้ว/สัปดาห์, ดื่มในช่วง 5-10 แก้ว/สัปดาห์, ดื่มในช่วง 10-22 แก้ว/สัปดาห์ และดื่มมากกว่า 22 แก้ว/สัปดาห์ มีค่า odd ratio แสดงปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวานเท่ากับ 1.8, 1.4, 1.0, 2.2 และ 2.4 ตามลำดับ แสดงว่าผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์มาก จะมีแนวโน้มในการเกิดโรคเบาหวานสูง ผู้ศึกษาเสนอว่าอาจเกิดจากพิษของแอลกอฮอล์ที่มีต่อตับอ่อนโดยตรง หรือมีการยับยั้งการหลั่ง หรือเพิ่มภาวะการดื้อต่ออินซูลิน (1 แก้ว (drink) เท่ากับ เบียร์ 12 ออนซ์)

5.5 การส่งต่อผู้ป่วยไปพบแพทย์กรณีที่มีภาวะแทรกซ้อนเฉียบพลัน

ภาคผนวก ค

แบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วย โรงพยาบาลตรัง

ชื่อ-สกุล.....อายุ.....ปี น้ำหนัก.....กิโลกรัม HN.....
 ที่อยู่.....โทร.....สิทธิบัตร.....
 ประวัติสูบบุหรี่.....แอลกอฮอล์.....เคยแพ้ยา.....
 การวินิจฉัยโรค.....แพทย์.....
 คนไข้ใหม่ คนไข้เก่าที่เคยใช้บริการคลินิกเดิมมาแล้ว

การเจ็บป่วย	ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน.....ปี โรคอื่นที่เป็นร่วมด้วยคือ.....ระยะเวลา.....ปี อาการแทรกซ้อนที่พบก่อนเข้าคลินิกเดิมยา..... ยาที่รับประทานอยู่(ยา+อาหารเสริม).....
-------------	---

แนวทางการประเมินปัญหาและวางแผนการรักษา

	หัวข้อการประเมิน	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี
Subjective	- ปัสสาวะตอนกลางคืน/ครั้ง	.....	.....	.....	.....
	- มีแผลเรื้อรัง	.....	.....	.....	.....
	- มีอาการชา ปลายมือ ปลายเท้า	.....	.....	.....	.....
	- ตาพร่า ตามัว มองภาพไม่ชัด	.....	.....	.....	.....
Objective	- BP	.....	.....	.....	.....
	- FPG	.....	.....	.....	.....
	- HbA _{1c}	.....	.....	.....	.....
	- Creatinine	.....	.....	.....	.....
	- อื่น ๆ	.....	.....	.....	.....
	- น้ำหนัก (ก.ก.)	.....	.....	.....	.....
	- Body mass = น.น.(กก.)/ส่วนสูง ² (เมตร)	.....	.....	.....	.....
	- ตรวจตา ปีละ 1 ครั้ง โดยจักษุแพทย์	.....	.....	.....	.....

	หัวข้อการประเมิน	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี	วันเดือนปี
		.....	.....	.....	.....
Assessment	ชนิดของการไม่ใช้ยาตามสั่ง				
	1. หยุดรับประทานยาเอง	.....	.....	.....	.....
	2. ลืมรับประทานยา 1 มื้อหรือมากกว่า	.....	.....	.....	.....
	3. รับประทานยามากกว่าที่กำหนดในฉลาก	.....	.....	.....	.....
	4. รับประทานยาน้อยกว่าที่กำหนดในฉลาก	.....	.....	.....	.....
	5. รับประทานยาผิดเวลา	.....	.....	.....	.....
	6. รับประทานยาอื่นๆที่แพทย์ไม่ได้สั่งจ่าย	.....	.....	.....	.....
ผลการประเมิน					
☐ ผู้ป่วยใช้ยาตามสั่ง	.....	.....	.....	.....	.....
☐ พบปัญหาการไม่ใช้ยาตามสั่ง	.....	.....	.....	.....	.....
Plan	Medication refill การรักษา-ยาที่ใช้				
	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....
Counseling การให้คำแนะนำ ปรึกษา					
☐ 1. การใช้ยา	.....	.....	.....	.....	.....
☐ 2. การควบคุมอาหาร	.....	.....	.....	.....	.....
☐ 3. การออกกำลังกาย	.....	.....	.....	.....	.....
นัดครั้งต่อไป	.....	.....	.....	.....	.....
ชื่อผู้นัด.....	.....	.....	.....	.....	.....

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความรู้เรื่องโรคเบาหวานและการใช้ยา

ให้ท่านวงกลม คำว่า ใช่ ในข้อความที่ถูกต้อง และ วงกลม คำว่า ไม่ใช่ ในข้อความที่ผิด

1. อาการของผู้ป่วยเบาหวานที่พบบ่อย		
- ถ่ายปัสสาวะมาก หรือบ่อยครั้งผิดปกติ ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
- รู้สึกกระหายน้ำ ต้องดื่มน้ำมากผิดปกติ ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
- รับประทานอาหารจุ หิวบ่อย แต่น้ำหนักตัวลดลง ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
- มีอาการชา ปลายมือ ปลายเท้า ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
2. ข้อสำคัญ เมื่อเป็นโรคเบาหวานแล้ว ควรป้องกันไม่ให้เป็นโรคอื่นหลายโรค ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
3. ถ้าท่านรู้สึกสบายดี ไม่มีอาการของโรค ท่านสามารถหยุดยาได้เอง ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
4. ถ้ามีข้อไหนท่านรับประทานอาหารได้มาก ท่านควรเพิ่มยาเบาหวานขึ้น เช่น จาก 1 เม็ด เป็น 2 เม็ด ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
5. ถ้ารู้สึกหัวใจสั่น หน้ามืด ตาพร่ามัว จะเป็นลม แสดงว่าน้ำตาลในเลือดของท่านต่ำ ท่านควรแก้ไขโดยดื่มน้ำหวาน 1 แก้ว ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
6. ท่านควรออกกำลังกายทุกวัน เช่น การเดิน รวมทั้งออกกำลังกายและเท้า เพื่อให้การหมุนเวียนเลือดในร่างกายดีขึ้น	ใช่	ไม่ใช่
7. เมื่อรับประทานยาเบาหวาน ท่านควรรับประทานอาหารในปริมาณสม่ำเสมอและตรงเวลา	ใช่	ไม่ใช่
8. ถ้าท่านลืมรับประทานยาเบาหวานไป 1 มื้อ และไปนึกขึ้นได้ เมื่อถึงเวลารับประทานยามื้อต่อไป ท่านควรเพิ่มยาในมือนั้นเป็น 2 เท่า ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
9. ท่านสามารถรับประทานผลไม้ทุกชนิด โดยไม่จำกัดปริมาณ เพราะผลไม้ไม่ทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูง	ใช่	ไม่ใช่
10. ถ้าท่านไม่สบาย ท้องเสีย เป็นหวัด ท่านต้องงดรับประทานยาเบาหวาน ใช่หรือไม่	ใช่	ไม่ใช่

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ

 ผู้ป่วยใหม่

 ผู้ป่วยเก่า

หัวข้อการประเมิน	ดีมาก (4)	ดี (3)	ปาน กลาง (2)	ไม่ดี (1)	ไม่ได้ รับ บริการ (0)
1. บริการที่ท่านได้รับมีประโยชน์ต่อท่านเพียงไร					
2. เจ้าหน้าที่ห้องยาให้เวลากับท่านเท่าที่ท่านต้องการ					
3. เมื่อท่านมีปัญหาเรื่องยาและใบสั่งยา เจ้าหน้าที่ห้องยาจะช่วยดูแลแก้ไขให้ท่านเสมอ					
4. เจ้าหน้าที่ห้องยาสามารถให้คำแนะนำและอธิบายจนท่านเข้าใจวิธีการใช้ยาอย่างถูกต้อง					
5. เจ้าหน้าที่ห้องยาอธิบายให้ท่านเข้าใจได้ว่ายาที่ท่านได้รับเป็นยารักษาอะไร					
6. เจ้าหน้าที่ห้องยาอธิบายอาการข้างเคียงต่างๆที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ยา					
7. เจ้าหน้าที่ห้องยาเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับท่านและปัญหาสุขภาพของท่านเป็นอย่างดี					
8. บริการของคลินิกเดมยานี้เป็นไปตามความคาดหวังของท่าน					
9. ในภาพรวมท่านมีความพึงพอใจต่อบริการที่ท่านได้รับบริการอยู่					
10. ท่านจะแนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการที่คลินิกเดมยานี้					

ภาคผนวก ฉ

ใบขอเชิญชวนเข้าร่วมโครงการวิจัย

เรียน ผู้รับบริการ

คณะผู้วิจัยได้จัดทำโครงการวิจัย ณ คลินิกเดมิยาจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการแก่ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี ในขณะที่โรงพยาบาลตั้งประสบปัญหาการขาดแคลนแพทย์กลุ่มงานอายุรกรรม ทางโรงพยาบาลจึงมีแนวคิดให้เภสัชกรเป็นผู้ดูแลและสั่งจ่ายยาให้แก่ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีอาการคงที่ แต่ต้องรับประทานยาลดน้ำตาลในเลือดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ป่วยไม่ต้องเสียเวลาในการรอพบแพทย์ และทำให้แพทย์มีเวลาในการดูแลผู้ป่วยที่มีอาการไม่คงที่เพิ่มขึ้น ทั้งยังก่อให้เกิดการประสานงานระหว่างแพทย์ เภสัชกร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการดูแลผู้ป่วยร่วมกัน ซึ่งตอบสนองนโยบายที่สำคัญในการให้บริการของโรงพยาบาลตั้ง

เมื่อท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ ในระหว่างการวิจัยท่านจะได้รับยาต่อเนื่องตามการวินิจฉัยของแพทย์ โดยมีเภสัชกรเป็นผู้สั่งจ่ายยาตามคำสั่งแพทย์ให้แก่ท่าน ณ คลินิกเดมิยาโดยตรงจำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 1-2 เดือน เป็นระยะเวลา 9 เดือน ซึ่งท่านมั่นใจได้ว่า ท่านยังคงได้รับการดูแลรักษาตามปกติ และจะไม่เกิดผลเสียใดๆ แก่ตัวท่าน เนื่องจากแพทย์เป็นผู้ควบคุมการรักษาพยาบาลท่านทุกขั้นตอนเช่นเดิม และเมื่อครบกำหนด ผู้วิจัยจะส่งท่านจะกลับไปรักษาพยาบาลกับแพทย์ตามเดิม

คณะผู้วิจัย จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบคำถามตามความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ และนำข้อมูลทั้งหมดไปใช้ในการวิจัย เรื่อง “ผลการให้บริการของคลินิกเดมิยาสำหรับโรคเบาหวาน โดยเภสัชกรในโรงพยาบาลตั้ง” ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานและการให้บริการคลินิกเดมิยาของโรงพยาบาลตั้ง

และไม่่ว่าท่านจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ ท่านจะยังคงได้รับการรักษาที่ดีเช่นเดียวกับผู้ป่วยคนอื่น ๆ และหากท่านต้องการถอนตัวจากการวิจัยเมื่อไรท่านก็สามารถกระทำได้อย่างมีอิสระ และหากท่านมีคำถามใด ๆ ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ โปรดซักถามคณะผู้วิจัยได้ที่ กลุ่มงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลตั้ง เลขที่ 69 ถ.โคกขัณฑ์ ต.ทับเที่ยง อ.เมือง จ.ตรัง หมายเลขโทรศัพท์ 075-218018 ต่อ 7102

ขอแสดงความนับถือ
เภสัชกรหญิง กาญจนา สินไชย
นายแพทย์เลิศวุฒิ บัวเลิศ

ภาคผนวก ข

ใบสมัครใจเข้าร่วมโครงการ

โครงการวิจัยเรื่อง : ผลการให้บริการของคลินิกเด็มาสำหรับโรคเบาหวานโดยเภสัชกรในโรงพยาบาลตรัง

วันที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....อายุ.....

ขอลงนามในใบสมัครใจเข้าร่วมโครงการนี้ โดยก่อนที่จะลงนามในใบสมัครใจให้ทำการวิจัยนี้

ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการบริการ ณ คลินิกเด็มา โดยมีเภสัชกรเป็นผู้ส่งจ่ายยาตามแพทย์สั่ง ระยะเวลา 1-2 เดือน/ครั้ง จำนวน 4 ครั้ง และมีความเข้าใจดีแล้วและผู้วิจัยรับรองว่า จะตอบคำถามต่างๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัย ด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบังซ่อนเร้น จนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้ายินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และอนุญาตให้คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปใช้ เพื่อการประเมินผลใดๆ และเผยแพร่เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงานของคลินิกเด็มา โรงพยาบาลตรังสืบต่อไป หากข้าพเจ้ามีข้อสงสัย หรือความขัดข้องใจ อันทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่องได้ ข้าพเจ้าขอสงวนสิทธิ์ในการออกจากโครงการวิจัยได้ทันที โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการรักษาของข้าพเจ้า ณ โรงพยาบาลตรัง

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบสมัครใจนี้ ด้วยความเต็มใจ และผู้วิจัยได้มอบเอกสารใบเชิญชวนและสำเนาใบสมัครใจร่วมโครงการให้แก่ข้าพเจ้าไว้แล้วอย่างละ 1 ฉบับ

ลงนาม.....(ผู้สมัครใจ)

( )

ลงนาม.....(แพทย์)

( )

ลงนาม..... (ผู้วิจัย)

( )

ลงนาม.....(พยาน)

( )

ภาคผนวก ซ

Refill DM

**พบแพทย์แล้ว รับยาและพบเภสัชกรที่ห้องยา
ตักอุบัติเหตุ พร้อมเวชระเบียนด้วยค่ะ**